

Po podatkih državne gozdne uprave znaša dosedanja gozdna površina 25 milij. ha. Od tega naj bi bilo 10 milij. ha zrelega, za poseko primernege lesa, dočim je ostalih 15 milij. ha grmovja in nizkega rastja. Vsekakor velja pripomniti, da teh površin, ki so označene za gozd, ni mogoče istovetiti s srednjeevropskim gozdom. Mednarodne statistike izkazujejo za Španijo le 5 milij. ha gozdne površine. Po španskih statistikah se računa za gozd namreč tudi površina z grmovjem in poltravno stepe (podobno je bilo pri nas v Jugoslaviji s »šikaro«). Od tod izvirajo velike razlike v izmeri gozdne površine. Špansko gozdno gospodarstvo je v celoti manj važno po svoji predelavi lesa kakor po pridobivanju stranskih produktov, plute, lubja, čreslovine in oglja.

★

Industrija železa v Turčiji. Pridobivanje železa je v mali Aziji že od nekdaj znano, saj jo imenujejo »zibel železne dobe«. Turška republika je kmalu začela težiti za osnovanje železarske industrije. Leta 1939 so nedaleč od premogovnih ležišč Zonguldak-Eregli ob Črnem morju osnovali železarno pri Karabükü, kjer bi topili uvoženo rudo z domačim premogom. Zadnja vojna je ta razvoj prekinila, hkrati pa so odkrili pri Divriku v vzhodni Anatoliji bogato ležišče železne rude, danes najpomembnejše v Turčiji (30—40 milijonov ton zaloge), tako da se zgoraj omenjene železarne oskrbujejo z domačo rudo. Obilo težav pa povzročajo prometne razdalje, saj morajo železno rudo iz Divrika prevažati celih 900 km do topilnic v Karabükü. Ugodno pa vpliva na razvoj te industrijske panoge veliko povpraševanje po železarskih izdelkih, ne le doma, ampak tudi v sosednjih državah. V zadnjih letih je Turčija proizvedla 120.000 ton surovega železa in 100.000 ton jekla, vendar ta množina še ne zadovoljuje domačih potreb. Glavna konsumenta karabüküških jeklarn sta Istanbul in centralna Anatolija z Ankaro, med tem ko južnejša področja uvajajo železo in jeklo iz inozemstva po nižji ceni. Po načrtih naj bi Karabükü proizvajal v zaključni fazi 180.000 ton jekla letno.

T. K.

Kolonialni drobci v Indiji. Francoska kolonialna oblast je izgubila v Indiji zadnjo posest. Potem ko se je 1949 Chandernager v bližini Kalkute priključil Indijski uniji, sta sledila temu zgledu junija 1954 tudi Yanon in Mahe. V maju so se sicer začela pogajanja med Francijo in Indijo, da bi rešili vprašanje francoskih kolonialnih drobcev ob indijski obali. Na teh pogajanjih je bila priznana pravica samoodločanja izvoljenim zastopnikom dobcev francoske posesti. 18. X. 1954 je sledila priključitev Pondicheryja, mesta z okrog 320.000 domačini in le 1200 Evropejci. S tem je prišla poslednja francoska posest na indijskih tleh, po 300 letni francoski kolonialni upravi v roke Indijcev.

Port Arthur. Sovjetska zveza je vojno luko Port Arthur izrpaznila in vrnila LR Kitajski. Mesto in luka sta v zadnjih 69 letih doživljala burno zgodovino. Leta 1895 je Port Arthur z mirom v Si-

monoseki, ki je zaključil kitajsko-japonsko vojno, prešel iz kitajskih v japonske roke. Leta 1898 pa je Rusija, ohrabrena po nadaljnem propadanju kitajske moči, posegla po luki brez ledu in zgradila mandžursko železnico z zvezo na transibirsko progo. Leta 1901 je Rusija zasedla še Mandžurijo, da bi si utrdila položaj na Daljnem vzhodu. Po rusko-japonski vojni je prišel Port Arthur leta 1905 v japonske roke. V naslednjih 40 letih je predstavljal veliko japonsko trgovsko središče. S kapitulacijo Japonske ob koncu druge svetovne vojne so Japonci izgubili oblast nad Port Arthurjem. Postal je spet ruski, kakor je bilo določeno na konferenci v Jalti. Po pogodbi med SZ in LR Kitajsko je bila za 30 let, to je do 1975 l. zagotovljena ruska posest tega pristanišča. Toda z novimi dogovori med obema državama je sklenila SZ prepustiti Port Arthur Kitajski do leta 1952. Vrnitev se je zavlekla do oktobra 1954. V 60 letih je pristanišče kar šestkrat menjalo gospodarja.

Kako visok je Everest

Že celo stoletje je poteklo, odkar so ocenili, da je Everest najvišja gora na svetu. Šele pred tremi desetletji pa so skušali določiti višino Everesta prvič z geodetskim merjenjem. Prvi ga je geodetsko izmeril J. de Graaf-Hunter. Po njegovih, leta 1922 objavljenih računih, naj bi bila višina 8.863 m (29.080 čevljev) in to višino srečujemo v naših knjigah in atlasih do današnjih dni. J. de Graaf-Hunter je lahko viziral na vrh Everesta samo z velike oddaljenosti, do koder je segala triangulacijska mreža. Po novih geodetskih ugotovitvah pa sta deflacija in korekcija, ki ju je uporabljal J. de Graaf-Hunter, nekoliko drugačni. Če bi ju bil uporabljal pravilno, bi bil izmeril, da je vrh za kakih 12 m nižji.

Med tem so se odprle tujcem nepalske meje in se je triangulacijska mreža iz Indije razrasla tako, da je lahko B. Gulatee v letih 1952-54 meril višino Everesta iz osmih triangulacijskih točk, od katerih so bile najbližje oddaljene od vrha samo še 47 do 86 km. Rezultat merjenja je, da je Everest visok samo 8847,4 m (29.028 čevljev). Možne pogrške naj bi bile samo do 1,5 m. — J. de Graaf-Hunter pripomnja k temu, da je bil Everest to pot izmerjen v času najnižjega snega, ki pa višino vrha nekoliko spreminja, da pa ni pričakovati da bi bili rezultati kasnejših merjenj znatno drugačni.

Ti podatki pričajo, da vesti, po katerih naj bi se bil Everest ob zadnjih velikih potresih v Bengaliji dvignil za več sto metrov, niso resnične.

(Po: D. de Graaf-Hunter, Vastious determinations over a century of the height of Mount Everest. The Geographical Journal marec 1955).

I. G.